ТЕМАТИКОН ПЪЛАН ИРОН ЛИТЕРАТУРӔЙӔ 7-ӔМ КЪЛАСӔН.

2010

Программӕмӕ гӕсгӕ – 70 сах.

Уацмыстӕ ахуыр кӕнынӕн –

Ныхасы рӕзтӕн –

Фӕсурокты бакаст литературӕйыл беседӕтӕн –

фӕлхат кӕнынӕн –

НЫХАСЫ РӔЗТ

ДЗУРГӔ НЫХАСЫ РӔЗТ

Аивадон, наукон-популярон ӕмӕ публицистоикон текстӕ хъӕрӕй тагъд кӕсын. Аивадон уацмыстӕ кӕнӕ уацмыстӕй скъуыддзӕгтӕ наизусть аив кӕсын. Уацмысты мидис фӕрстытӕм гӕсгӕ дзурын. Фарстӕн уӕрӕх дзуапп раттын, литературон хъайтарӕн характеристикӕ раттынмӕ арӕхсын.

Дзургӕ ныхасӕй ӕрфыст аразын. Аивадон уацмыстӕй инсценировкӕтӕ раттынмӕ аразын. Аргъ скӕнын зонын бакаст литературон уацмысӕн, нывӕн, киноныв кӕнӕ телевизион равдыстӕн.

ФЫСГӔ НЫХАСЫ РӔЗТ

Этикон уацмысӕй кӕнӕ уацмысӕй скъуыддзагӕй изложени ныффыссын. Программон уацмысмӕ гӕсгӕ сочинени фыссын. Вазыгджын ӕмӕ хуымӕтӕг пълан аразын этикон уацмысмӕ, кӕнӕ та этикон уацмысӕй скъуыддзагмӕ. Фысгӕ аргъ скӕнын, кӕй бакастысты, уыцы литературон уацмысӕн, кинонывӕн.

Сочинени – ӕрфыст ӕрдзы, райгуырӕн хъӕуы, горӕты, уынджы тыххӕй.

№	сахæттæ	нымæц	Урочы хуыз, тип	Урочы темæ	Фæстиуджытæ
1	9		Урок-балц ивгъуыдмæ	Адæмон сфæлдыстады хуызтæ æмæ сæрмагонд спецификон æууæлтæ. Сæ ахъаз литературæйы рæзтæн.	Зоной: текст, йæ мидис; йæ цаутæ æмæ сæ рæзт (сюжет); сæ хъайтарты, уыдоны æууæлтæ æмæ æмæ ахастытæ; -дзырдаивады хуызтæ: фольклорæй – миф, кадæг, таурæгъ, аргъау, зарæг; Арæхсой: - тексттæ раст, аив æмæ рæвдз кæсынмæ; - уацмысты мидис радзурынмæ; фæрстытæн бæстон дзуапп дæттынмæ; -уацмысы мидис равдисынæн пълан саразынмæ, уыцы пъланыл цыбыр
2			Ног зонындзинæдтæ амоныны урок	Кадæг «Батрадз æмæ сохъыр уæйыг Æфсæрон фырт Алæф»- ы сæйраг хъуыды – адæмы намыс æмæ сæ бартæ хъахъхъæнын.	Эпос. Нарты кадджытæ. «Батрадз æмæ Сохъыр уæйыг Æфсæроны фырт Алæф». Батрадзы патриотон сгуыхт. Адæмы намыс. " Æртæ хистæры раныхæстæ, сæ мидис. Нæртон лæджы хæрзтæ: сæр сæрмæ хæссын (кад æмæ намыс), патриотизм, рæстдзинад дзурын, хистæр æмæ кæстæры нывыл ахастытæ, гуыбыныл уæздан уæвын, сылгоймагæн æгъдау дæттын. Кадæджы сюжетон арæзт. "Уырызмæджы æнæном лæппу".
3			Зонындзинæдтæ иу уагмæ æркæныны урок	Кадæг «Сослан – тыхагур»- хъуыды – тыхæвзарæгыл худын.	«Сослан-тыхагур». Сосланы балц. Хирвæссондзинад- фыдбылызы хос. «Фæндыр куыд фæзынди».Фæндыр-адæмы фарн æмæ аивадон символ. "Сослан Сатанайы зындоны цадæй куыд фервæзын кодта"."Нарты æмбырд, кæнæ Нарт чи хуыздæрыл куыд дзырдтой".
4			урок-«диссæгтæ — нæ разы»	***Презентаци.*** Фæндыр – адæмы фарн æмæ аивадон символ кадæг « Фæндыр куыд фæзынди» -йы.	«Фæндыр куыд фæзынди».Фæндыр-адæмы фарн æмæ аивадон символ.

5			урок-«диссæгтæ — нæ разы»	«Кодзырты Таймураз» - ы адæм æмæ æлдæртты быцæу.	Таурæгътæ. "Кодзырты Таймураз". "Ларс æмæ Хуха". Санаты Уари. "Бæтæйы фырттæ". "Кодзырты Таймураз". Таурæгъы конфликт — адæм æмæ æлдæртты быцæу. Кæсгон æлдары æнæгъдау митæ. Ирон мады æгъдау. Таймуразы сгуыхт. Йæ хъайтарон мæлæт.
6			Урок-лæвар Семæй	Мыггæгты ахастытæ æмæ быцæутæ «Ларс æмæ Хуха» -йы.	"Ларс æмæ Хуха". Таурæгъы мидис — мыггæгты ахастытææмæ быцæутæ. Куырттаты уавæр. Хистæрты ныхас. Æфсымæрты лæгдзинад. Се сгуыхт фыдгултимæ тохы. Адæмы ахаст т хъæбатырты сгуыхтмæ.
7			Урок рефлекси	Адæмы ахаст хъæбатырты сгуыхтмæ.	Адæмы ахаст т хъæбатырты сгуыхтмæ
8			Урок-экскурси	Санаты Уарийы таурæгъ «Бæтæйы фырттæ» - йы мидис.	Цæлыккаты Ахмæты куыст адæмон таурæгъыл. Санаты Уари. "Бæтæйы фырттæ". Таурæгъы мидис. Йæ фольклорон æмæ историон бындур. Адæм æмææлдæртты быцæу. Бæтæйы фыртты уавæр, сæ тох намыс æмæ бартыл. Се сгуыхт хъуыддæгтæ. Сæ быцæу кæсгон æлдæрттимæ. Будзи æмæ Аслæнбег — адæмы хæрзгæнджытæ. Сæ трагикон мæлæт. Геройты фæлгонцтæ.
9			Урок-экскурси	Ирон литературæйы равзæрд.	Ирон литературæйы равзæрд. Йæ рæзты уавæртæ. Йæ бастдзинад истори æмæ цардимæ. Йæ араззджытæ. Адæймаг — литературæйы сæйраг æвдисинаг. Литературæйы ахадындзинад: зонынадон, хъомыладон, аивадон. Литературæ æмæ аивады æндæр хуызты бастдзинад.
10	6		урок-портрет	***Презентаци*** Къоста – поэт, рухстауæг, адæмы фæтæг. Адæмы	Къоста — поэт, рухстауæг, адæмы фæтæг. Йæ царды сæйраг цаутæ. Адæмы

				царды нывтæ йæ уацмысты.	царды нывтæ йæ уацмысты.
11				Фырт æмæ фыды ахæстытæ «Ныфс» -ы.	Поэты монолог. Фырт æмæ фыды ахаст кæрæдзимæ. Дыууæ цæстæнгасы цардвæндаг æмæ царды нысанмæ. Сфæлдыстад — фæллойы хуыз. Поэзийы мидис æмæ æууæлтæ ацы уацмысмæ гæсгæ. "Ныфс" — Къостайы адæмондзинады поэтикон нывæст.
12			Урок- балц ивгъуыдмæ	«Хъуыбады» - йы мидис.	Уацмысы мидис. Сидзæры уавæр. Фыййауы цард. Фæндырдзæгъдæджы цард æмæ хъысмæт. Йæ зарджыты мидис, йæ бæллицтæ. Æрдзы нывты символон (аллегорион) мидис. Поэт æмæ фæндырдзæгъдæджы æмхуызон миниуджытæ.
13			Урок-раныхас	Хæххон царды нывтæ «Мæгуыры зæрдæ» -йы.	Хæххон царды нывтæ. Мæгуыр адæмы зын уавæр æвадат хæхты . Фæллойгæнæг адæймаджы ныфс æмæ оптимизм.
14			Урок-раныхас	Лирикон хъайтары бæллицтæ «Тæхуды» -йы.	Лирикон хъайтары бæллицтæ — адæймаджы æхсызгондæр фæндиæгтæ. Поэты фæндон — адæмæн лæггад кæнын.
15				***Презентаци*** Æрдзы нывтæ, сæ нысаниуæг «Всати» -йы.	
16	5			***Презентаци*** Гæдиаты Секъайы цард æмæ сфæлдыстад. Секъа-адæмон фыссæг.	Секъайы царды хабæрттæ
17		фæсаууон мæ экскурси		«Арагуийы Ерыстау æлдар» - ы мидис.	Уацмысы мидис. Адæмы тох сæ бартыл.
18		Тексты анализ		Адæмы тох сæ бартыл.	Уацмысы мидис. Адæмы тох сæ бартыл.
19		Тексты анализ		Радзырд «Бæхдавæг»- ы мидис.	Радзырды мидис. Къæрных æмæ кусæг лæппуты хицæн æууæлтæ. Фыдгæнæг — фыдвæндаг. Гуыйманы мидхъуырдухæн æмæ йæ фæсмон. Уацмысы гуманистон

					хъуыдытæ.
20			Хи æмæ искæй архæйдтытæм хъус дарыныл фæцалх кæныны урок	Гаглойты Рутен. Галуан æмæ уынг – дыууæ царды æвдисæнтæ «Цард» - ы.	Радзырды мидис. Зымæджы нывтæ. Галуан æмæ уынг — дыууæ царды æвдисæнтæ. Хъæздгуыты цард æмæ æгъдæуттæ.
21				***Презентаци***.Коцойты Арсены цард æмæ сфæлдыстад. Арсен зианхæссæг æгъдæутты ныхмæ.	Арсены царды цаутæ. Арсен зианхæссæг æгъдæутты ныхмæ тохгæнæг.
22			Тексты анализ	***Презентаци***. Радзырд «Дадолты мæт» -ы мидис.	«Дадолты мæт» -ы мидис.
23	2			Пьесæ «Гæдыйы къах цыбыр у» - йы сюжет æмæ архайд.	Пьесæйы сюжет æмæ архайд. Йæ конфликт. Сауджын æмæ моллойы быцæу. Сæ дин æмæ сæ хи¬ны нысан.
24				***Презентаци***. Гæдиаты Цомахъ. Цомахъы цард æмæ сфæлдыстад. Зымæджы æмæ уалдзæджы символон мидис æмдзæвгæ «Фæндон».	Фыссæджы царды цаутæ. Цомахъ — рухсад æмæ сæрибарыл тохгæнæг. Æрдзы нывтæ æмæ мæгуыр адæмы уавæр. Поэ ты фæндиæгтæ адæмы амонд æмæ сæрибар цардыл. Зымæг æмæ уалдзæджы символон мидис
25	2			«Хуры тын», «Бæлон», «Ме' фсымæрмæ» -йы иумæйаг идейон ахаст.	Ахæстоны фыстытæй". Сæ æнтысты хабар. Сæ иумæйаг идейон ахаст. Эпиграфы нысаниуæг. "Хуры тын". Ахæсты уæззау уавæр. Йæ цин æмæ йæ хъыг. Хуры рухс -сæрибары аллегорийы фæлгонц. "Бæлон". Ахст лæджы ахаст сæрибар бæлонмæ. Мысинæгтæ æмæ фæндиæгты сæвзæрд. Поэты бæллицтæ - сæрибар æмæ уарзондзинад. "Хæлæг". Ахæсты тыхст, йæ тырныдзинад сæрибармæ, фыдыбæстæм. "Ме 'фсымæрмæ". Ахæстоны цæстуынгæ æрхæндæг ныв. Ахст адæймаджы зæрдæйы уаг уыцы зындоны уавæры. Ахæстон æмæ æддаг дунейы контрасттæ. Лирикон геройты бæллицтæ. Патриоты

					æнкъарæнтæ
26				***Презентации***. Нигеры цард æмæ сфæлдыстад. Поэмæ «Бадилон симд» - ы мидис.	Поэмæйы мидис. Бадилон æлдæртты цард. Сæ куывд æмæ йæ нысан. Се 'гъдæуттæ æмæ сæ зондахаст. Фацбайы удыхъæд. Йæ трагикон хъысмæт. Саг æмæ куыйты æмбисонд. Йæ ахаст поэмæйы сюжетмæ.
27	3			Æрдзы уаг æмæ йæ аивадон мидис уацмысы.	Æрдзы уаг æмæ йæ аивадон нысаниуæг.
28				Хъуылаты Созырыхъо. «Тотрадзы зарæг» -ы хуымæтæджы лæджы сгуыхт..	Поэмæйы мидис — хуымæтæг ирон лæджы сгуыхт. Тотырадзы балцы нысан. Хъæсойы æгъдау æмæ уæздандзинад. Дардбæстаг æлдæртты уаг. Идæдз усы зондахаст, йæ фæндон. Тотырадзы зонд.
29				Хæххон лæджы цард «Муссæйы скъола» - йы.Хицæн фæлтæрты ахаст ахуырадмæ.	Хæххон лæджы цард. Муссæйы хæстон хъуыддæгтæ. Йæ бæллиц — скъола саразын. Адæмы æмбырд. Хицæн фæлтæрты ахаст ахуырадмæ. Хæрзгæнæг адæймаджы амонд.
30				Хъамбердиаты Мысост. Æмдзæвгæтæ: «Чызгимæ ныхас», «Æхсæвæддæ»- йы сæйраг хъуыдытæ.	Æрдзы диссæгтæ, æхсæвы нывтæ. Æрдз æмæ адæймаджы цард. Æрдзы фидауц — поэзийы суадон. Лирикон геройы патриотизм
31	5		урок-лекци	***Презентаци***. Дзесты Куыдзæджы царды хабæрттæ. Радзырд «Хорхæссæг» -ы архайд æмæ цаутæ.	"Хорхæссæг". Архайд æмæ цауты рæстæг. Хæххон æвадат царды нывтæ. Хоры сæфт. Адæмы катай. Фыд æмæ фырты балц.
32			Тексты анализ	Тох царды сæрвæлтау æрдзы тыхтимæ.	Тох царды сæрвæлтау æрдзы тыхтимæ. Трагикон хъысмæт æмæ йæ аххосæгтæ. Радзырды гуманистон хъуыдытæ.
33			Урок-зонындзинæдтæ хъахъхъæнын	Пейзажы ахадындзинад уацмысæн.	Пейзажы ахадындзинад уацмысæн.
34			урок-лекци	***Презентации***. Фæрнион Къоста. Дзæрæхохты Хадзы – Мураты	Фæрнионы царды хабæрттæ."Хъæбатыр цæргæс". Дзæрæхохты Хадзы-Мураты

				сгуыхтытæ «Хъæбатыр Цæргæс» - ы.	сгуыхтытæ. Æцæгдзинад æмæ æрхъуыды ацы радзырды. Адæмы ахаст хъайтармæ.
35			Тексты анализ	Хъайтары тохы нысан уацмысы	Хъайтары тохы нысан. Йæ фæзминаг миниуджытæ. Сæрибар æмæ патриотизмы мотивтæ радзырды.
36	4		телеурок	Сæрибар æмæ патриотизмы мотивтæ радзырды. Киноныв «Жизнь, ставшая легендой» - мæ бакæсын.	
37			Урок- беседæ	Кочысаты Мухарбег. Хæст æмæ адæймаджы хъысмæт «Хъама», «Адæмы маст» -ы.	Поэты хъысмæт. "Мæ хæс". Хæст æмæ адæймаджы хъысмæт. Патриоты хæс, йæ тохы нысан. Поэты бынат æхсæнады царды. Адæймаджы намыс æмæ сæрыстырдзинад. "Фæстаг салам". Хæстоны хъысмæт. Поэт-патриоты ард. "Хъама". Йæ темæ. Поэты ахаст йæ хотыхмæ рæстæджы ивæнты. Поэты фæдзæхст — сæрибар æмæ фыдыбæстæ хъахъхъæнын, тохмæ цæттæ уæвын. "Адæмы мæт". Æмдзæвгæйы темæ — знæгты æрбабырст æмæ советон адæмы патриотизм. Поэты ныфс æмæ оптимизм, йæ сидт уæлахизыл тохмæ.
38			Урок-беседæ	Мамсыраты Дæбе. Цауты историон рæстæг - «Цыт»- ы. Дыууæ хæдзары цæрды дыууæ уавæры æвдисæнтæ.	Дæбе — зынгæ ирон фыссæг. "Цыт". Цауты историон рæстæг. Дыууæ хæдзары царды дыууæ уавæры æвдисæнтæ. Дзынгайы уаг, йæ удыхъæд, йæ хъысмæт. Цолайы цардвæндаг. Йæ монон рæзт æхсæнадон царды. Цыт æмæ намысы мидис дыууæ æхсæнады. Уацмысы идейæ — фæллойгæнæгæн кад кæнын.
39	2		Иумæйаг хатдзæг кæныны урок	***Презентаци***. Дзынгайы удыхъæд.	
40			Тексты анализ	Уацмысы идейæ – фæллойгæнæгæн кад кæнын.	.

41	2		**Н/Р/К**	**Изложени скъуыддзаг «Цыт»- æй**	
42			Урок-беседæ	***Калоты Хазби. Презентаци.*** Поэты фæдзæхст «Фæстаг салам»-ы.	Поэты хъысмæт. Йæ лирикæйы мотивтæ. Сæрибары хæстоны сгуыхт æмæ кад. "Фæстаг салам". Ævзыгъд лæппуйы хъуыдытæ хæстмæ цæугæйæ. Йæ лæгдзинад. Йæ ныфс, йæ идеалтæ. Сыгъдæг уарзондзинад æмдзæвгæйы.
43	3		Тексты анализ	"Кард"	Хæстон уавæр. Мады фæдзæхст йæ фыртæн — фыдæлты кард кадимæ дарын. Тохон фæлтæрты бастдзинад, хъайтарон традицитæ.
44			у рок- балц ивгъуыдмæ	Джыккайты Шамил.Сосланы хæстон сгуыхтытæ «Дауыт Сосланы хъынцъым» -ы.	текст раст, аив æмæ рæвдз кæсынмæ; - уацмысты мидис радзурынмæ; фæрстытæн бæстон дзуапп дæттынмæ; -уацмысы мидис равдисынæн пълан саразынмæ, уыцы пъланыл цыбыр сочинении ныффыссынмæ; -персонажтæн характеристикæ дætттынмæ; -, уыдон тыххæй йæхи хъуыды зæгъынмæ; -дзырдуатæй æмæ хрестоматийы фиппаинæгтæй пайда кæнынмæ.
45			Урок-беседæ	Дзадтиаты Тотырбег.Тотырбеджы цардæй фыст.	текст раст, аив æмæ рæвдз кæсынмæ; - уацмысты мидис радзурынмæ; фæрстытæн бæстон дзуапп дæттынмæ; -уацмысы мидис равдисынæн пълан саразынмæ, уыцы пъланыл цыбыр сочинении ныффыссынмæ; -персонажтæн характеристикæ дætттынмæ; -, уыдон тыххæй йæхи хъуыды зæгъынмæ; -дзырдуатæй æмæ хрестоматийы фиппаинæгтæй пайда кæнынмæ.

46	2		Тексты анализ	***Презентаци***. «Уæлдæфы-ирон чызг».	Аив дзурын.
47			Урок-беседæ	Гафез (Гаглойты Федыр).Цæф æфсæддоны уавæр æмæ сгуыхт «Зарæг цæрæнбоныл» -ы.	Поэмæ – монолог, йæ аивадон æууæлтæ.Хæст æмæ хæстон. Цæф æфсæддоны уавæр. Йе сгуыхт. Йæ фæстаг хъуыдытæ цард æмæ намысыл. Поэмæ-монолог, йæ аивадон æууæлтæ.
48	2			Хъайттаты Сергей Радзырд «Ирæд» -ы мидис.	Проблемон фарстатæн дзуапп дæттын.
49				Хистæры фарн хъахъхъæнын – уацмысы сæйраг хъуыды.	
50	1			Дзаболаты Хазби «Фашисттæ æхсынц Пушкины» ы генийы æнæмæлæт	Дзаболаты Хазби — поэт. Йæ лирикон мотивтæ. Фашистты фыдракæндтæ. Сæ ахаст культурæмæ. Фашизм — адæм æмæ сæрибары знæгтæ. Поэты хъысмæт. Гени — æнæмæлæт. Уацмысы актуалон идейæтæ.
51	3			***Плиты Грис.***Хæсты æвирхъау фæстиуджытæ «Мад» -ы.	***". Хæсты æвирхъау фæстиуджытæ. Мад æмæ йæ сидзæр сабийы хъысмæт. Мады сидт сабырдзинадмæ.Презентаци***
52	2			Плиты Грис.Балладæ «Иунæджы кадæг» -ы фольклорон бындур.	Балладæйы фольклорон бындур. Иунæджы уавæр, йæ трагикон хъысмæт. Абырджыты фыдракæнд. Æрдз фыдракæнды ныхмæ. Адæмы рæстаг тæрхон. Уацмысы гуманистон идейæтæ — тæригъæд нæ тайы,
53	2			Букъуылты Алыкси Радзырд «Æвдадзы хос» -ы мидис.	Радзырды мидис. Дыууæ цæстæнгасы æхсæнадон куыстмæ..
54	2		Тексты анализ	Сæйраг архайджыты зондахаст.	Сæйраг архайджыты зондахаст, сæ удыхъæды миниуджытæ. Адæймаджы хорздзинады æууæлтæ
55	1			Тетцойты Таймураз.Таймуразы лирикæйыл афæлгæст.	. "Мæ Дигори мæйрохс", "Мæ гъæу". Рæсугъддзинад æнкъарын — уды фидауц. Патриотон хъуыдытæ —

					поэзийы мидис.
56	2		Урок-диссæгты фæз	***Презентации***. Хъайтыхъты Азæмæт Таурæгъ «Ус богал» -ы мидис.	Уацмысы сюжет.
57	1		Урок-беседæ	Зæхх – царды фæрæз.	Адæмы быцæу.
58			Урок-беседæ	Хъодзаты Æхсар.Къостайы стыр куыст æмæ граждайнаг сгуыхт «Къостайы хæдзар» -ы.	
59				Дзасохты Музафер Зонд – æнамонды хос «Къостайы мидныхасы» -ы.	
60	2		Тексты анализ	Радзырд «Бæхы цæссыгтæ» -йы мидис.	
61	1			***Цæрукъаты Алыксандр.Презентаци***. Адæймаг æмæ райгуырæн бæстæйы иудзинад «Гъеуæдæй куы зонын...»	
62	1		Балц-ивгъуыдмæ	***Малиты Васо.Презентации***. Скифтæ – иры номдзыд фыдæлтæ «Скифтæ» - йы	Авторы фæдзæхст: аразын – царды хос, адæмы фарн.
63	1		Урок-беседæ	***Хаджеты Таймураз Презентации***. Хæххон æрдзы нывтæ «Мæ рох къуым» -ы. «Ирыстонмæ»	Зоной: текст, йæ мидис; йæ цаутæ æмæ сæ рæзт (сюжет); сæ хъайтарты, уыдоны æууæлтæ æмæ æмæ ахастытæ; -дзырдаивады хуызтæ: литературæйæ – радзырд, поэмæ, драмæ, æмдзæвгæ; аивадон фæрæзтæй – юмор æмæ сатирæ, сурæт æмæ фæлгонц, строфа æмæ рифмæ, эпитет, метафорæ, абарст, фæсномыг ныхас (аллегории), символ. Арæхсой: - текстæ раст, аив æмæ рæвдз кæсынмæ; - уацмысты мидис радзурынмæ;

					фæрстытæн бæстон дзуапп дæттынмæ; -уацмысы мидис равдисынæн пълан саразынмæ, уыцы пъланыл цыбыр сочинении ныффыссынмæ; -персонажтæн характеристикæ дætттынмæ; -, уыдон тыххæй йæхи хъуыды зæгъынмæ; -дзырдуатæй æмæ хрестоматийы фиппаинæгтæй пайда кæнынмæ.
64	2		Урок-беседæ	Ходы Камал. Ирон зарæг – царды хъæлæс, æхсар æмæ намысы фидиуæг æмдзæвгæ «Кæмддæр ирон лæппутæ зарынц» - ы.	Фыдыуæзæг уарзыны темæ. Лирикон хъайтары цæстæнгас царды ииуыл егъаудæр хæзнатæм (райгуырæн къона, ныййарæджы узæлд, хи къухвæллой)
65-67					
68	1		хатдзæгæт кæныны урок	Компьютерон тест рацыд рацыд æрмæгæй .	